

БРОЈ 10 ЛЕТА

НАРОД

Рукописи се не враћају.

Огласи и белешке наплаћују се по погодби.

Редакција је у улици Франковој бр. 20.

Гласил уредник
ДРАГ. С. ГОГИЋ

„Народ“ излази свакога дана по подне.

Штампаонија се налази у Франковој улици бр. 20.

Власник
КРСТА Ђ. МИЉЕТИЋ

О Крфској Декларацији

V.

Србија је, дакле, са нама свесно одбила свако делимично решење проблема: ми нећемо решење на основи васпостављања Србије и Црне Горе, јер би ове државе само морале бити вазали својих суседних непријатеља у случају да се одупру аустро-мађарској диктатури; ми нећемо стварање изоловане хрватске државе, која не би била ништа друго до нова Арбанија, коју би експлоатисали страни интереси; ми још мање хоћемо засебне проблеме, као што је проблем босански, далматински, истарски и т. д., већ ми хоћемо да се наш проблем српско-хрватско-словеначки сматра као органска целина и да се, као такав, реши на будућем конгресу за мир.

Овај параграф је, по мом мишљењу најважнији у овом документу. Он обухвата сву снагу наше националне концепције и тиме наш проблем своју високу вредност, коју он има за политику наших савезника. Овај параграф доводи у питање екзистенцију Аустроугарске Ја додирујем само ово питање, јер бих прешао границе предмета, којим се бавим, ако бих се изближе бавио аустроугарским питањем. Дужност ми је да изразим своју велику захвалност, која припада Србији за овај акт. Она је као држава, учинила највећу жртву за уједињење нашег троименог народа. Она је изјавила да је готова да жртвује своју индивидуалност као држава у корист остварења заједничке државе свих Срба, Хрвата и Словенаца. Тиме је она почела велико дело и стекла апсолутно право на име Југословенског Пијемонта.

Ми смо задовољни потпуно са успехом наше декларације. Она је наишла на опште одобравање код оних из нашег народа, који живе с ону страну мора, код избеглица, који живе у савезничким земљама и код оних од нас који живе у Аустроу-

гарској, где су је сви југословенски листови штампали. Она је тако исто наишла на одушевљен пријем у српској војсци и код југословенских добровољаца, који се боре уз њу. Ја и моје колеге лично смо видели, на битољском фронту, са каквим је неописаним задовољством и одобравањем примљена наша Декларација. Та војска нам је дала новог доказа о одушевљењу, са којим се она бори за тај високи циљ. Једном речи ми Југословени, Срби, Хрвати и Словенци, нераздвојно смо уједињени одушевљени циљем, који је изражен у нашој Декларацији.

Ми смо убеђени у остварење овог идеала, јер имамо поверања у победу савезничке војске. Ми смо уверени да ће велике силе остварити наше схватање о југослованском уједињењу у једну државу, јер се наше схватање слаже са захтевима права и цивилизације и јер је југословенски проблем беоцуг на ланцу од Хамбурга до Персијског залива. Овај ланац већ је прекинут у Азији, треба га пресећи и у Европи на месту где живи наш народ.

Мала српска држава већ је показала својом херојском борбом, снагу и оданост наше расе. После поновљених победа на Церу и на Руднику над аустроугарском војском, Србија је подлегла у неравној борби, нападнута са свих страна. Сама, није се могла одупрети успешно. Наша уједињена држава вредеће као бар три Србије и имаће снаге да одбије сваки нов непријатељски напад. Овим ратом ми улазимо у општу историју. Ми у њу улазимо са страшним жртвама. Ове жртве су упознале цео свет са нашим народом, са његовом способношћу и његовим циљем. Нашим уједињењем ми ћемо постати чланови међународног братства и опште цивилизације. То је наш циљ, једина наша амбиција.

НОВ ЗЛОЧИН

Лондон, 24 нов.

Немачка морина учинила је још један злочин на мору. Пароброд „Апалак“ са 120 путника и са посадом од 100 људи потопљен је без опомене од једног немачког сумарена. Путници, који су остали у животу, причају да је командант сумарена, видећи да путници, жене и деца имају времена да се укрцају у чамце, наредно је да се баца други торпед на лађу. Тако је пропало 80 лица, која су иначе могла бити спасена, а многа од преживелих тешко су рањени.

АМЕРИЧКА ПОМОЋ

Вашингтон, 24 нов.

Лист „Америкен“ из Њујорка објављује основе за споразум на париској конференцији од јула и додаје, који ће бити амерички послови које има да сврши пуковник Хауз. По том листу послови би били ови:

1. Стварање међусавезничког Савета, који ће бити у Европи;
2. Овај Савет ће испитати војничку ситуацију на свима фронтовима. Он ће имати право да изради стратегију која ће служити као упут за све савезничке команде;
3. Он ће проучити питање о снабдевању и периодично ће утврђивати приближне потребе свих савезничких сила;
4. Одредиће ред по коме ће се лиферовати из Сједињених Држава;
5. Оцениће тонажу сваке државе и недостатке које Сједињене Државе имају да поуне;
6. Израчунаће финансијску ситуацију сваке државе;
7. Извршење програма који утврди овај Савет повериће се савезничком одбору, који ће бити у Вашингтону.
8. Извршни одбор ће поднети америчкој влади програм савезничких општих потреба и радиће у споразуму са ратним организацијама у Сједињеним Државама.

КЕРЕНСКИ

Царих, 23 нов.

Изашла је у Данској једна интересантна књига о Керенском. Овај човек, кога је набацала на светску позорницу револуција, провео је своје детињство у кругу скупеног и опорог bigotизма. Сваке недеље као дечак певao је у

цркви у хору дечака и ту се својом побожношћу и речношћу нарочито одликовао од свих другова.

Као млађа — високог витког елегантног — колеџа је отишо друштво у Ташкенду и уживао је у његовом друштву; али у Петрограду, где је дошао да учи права, дружећи се са савим интелектуалцима радикално се изменио и сасвим брзо је пришао револуционарима, где је одмах у почетку својом речитошћу и својом интелигенцијом постао личност од особитог утицаја.

У Москви је стекао као адвокат врло добар глас, као бранитељ у свим чувенијим револуционарним парницама. Они који га познају овако дефинишу његову речитост:

„Прована вулкања, која без реда, без ритма и без привидне логике расипље вагру која прождире.“

Он својим осмехом готово детињим, благим сјајем очју све заводи и такав је и онда кад изговара и најгорче и најтеже речи.

Док је био на влади његова несверозатна издржљивост у раду похвостручила се, упркос болести, која га поткопавала. Кад је једна личност затражила да је прими у аудијенцију ради питања о судбини неких заробљеника у Русији, Керенски — као да је то нешто сасвим прародно у суету — позвао је ту личност на разговор у три часа по ноћ!

А кад су га питали, да ли ће се скоро дневни рад смањити и установити рад од 8 часова одговорио је:

„Ништа не знам. Али знам само то, да се сад не тиче тога, да се ради шест или осам

часова дневно већ да треба радити сва 24 часа, и ако то захтевам од себе самога, тражићу то и од вас.“

РАД ФЛОТЕ

Лондон, 24. нов.

Британска флота, благодарећи активности, која је у ствари права рекорд, уништила је све непријатељске планове. Немачка пловидба разбијена је из свих мора. Њена флота, принуђена да лежи неактивна у пристаништима, изгубила је трговачки контакт са целим светом.

Још пре три године Немачка је имала једну гдну царевину, коју је створио Бизмарк, сада та царевина више не постоји а флота, која је била створена да је штити, не сме више да изађе из Калског канала и из манаваог троугла код Хелголанда.

Немачка мора да сталожити свој дух да би сазнала која је политика за њу најбоља или да ради на закључењу мира без анексија и да напусти заузете територије, или, ако је у стању, да сачува оно што има, одбацујући од себе све предлоге који се оснивају на одрицању анектираних земаља и да наметне тим земљама право завојевача.

Губави, које је претрпела Турска у Месопотамији и у Палестини, не оставља је више у сумњи што се тиче питања о формули мира; али је случај са Турском прост. Она је изгубила провинције, а није ништа и било. Али случај с Немачком није исто тако прост. Она оптужује Споразум да има апетит за заузимањем територија, а у исто време прокламује своје завојевачко право над Литванијом и Курланијом.

УДИНЕ И АКВИЛЕ

Довољимо ова два лепа описана, која је као Морис Барес, члан Академије Наука, у својим путописима кроз Италију.

Удине. — То је мала варош која вас одмах привлачи својом снагом и бујним животом у споменцима своју векова. Венецијанци италијанци воле архитектуру и осећају потребу за декоративном уметношћу. У средини, између кућа и палата, које сведоче о добром укусу минуваних векова, уздижу се богате модерне грађевине и просто траже да им се дивите. Када у шетњи случајно прођете поред њих, сви облици и велико променљиве боје причинијају вам физичко задовољство, једну врсту радости, која вам подилаћује чула. Улице поплочане, аркаде које од сунца заклањају велика жута платна, мале мрачне кафанске дворане, које једва назиремо на дну тремова изнад дворница у

бујном зеленилу, а на балконима љупки тамни профили и крупне црне очи: то је та срећна Италија, вечна Италија, где је живот извајан и насликан лепше него где на свету. Кад погледам, од реда, ма коју улицу, одмах угледам четвртасте торњеве, баште, врхе кровове, зелене и црвене фасаде, зидове застрте бршљаном, скромне кућнице и палате, а сасвим при дну окречену, доста театрално и виткино, фасаду какве љупке цркве, где се незнабоштво одмарало крај ногу Богородичних и Христових.

Велика Аквиле, у коју стигоско пред вече, само је милени град, али њена моћ још се осећа у њеној базилици. Ово је место узвишено својим пропорцијама. Човек пред њом умишља и само се труди да равнаме веру, коју изражава један тако скроман и велики

споменик. Грдан мозаик из четвртог века прича вам по-весницу пророка Јоне, то ће рећи о бесмртности душе. Просто човека опија интересовањем ова мјасо, која се развија у свој својој свежини и којом су окружени угледни савременици Теодора Великог.

Ова базилика са својим високим торњевима и својим кипарисима личи на праву гробницу. Један војник изложио је у њој лик Христов који је навајао у доколицу. Његово је дело вештачко и пуно истине. Овај је војник посматрао са узбуђењем израз на лицима својих ратних другова, док су умрале.

Каква је велика земља Италија, која је подигла Аквиле, док Немци стварају само рушевине. Наши италијански другови, данас после подне на лагунама, имали су потпуно право да вам понове речи, које свакога дана љубавно до носе у својим листовима њихових новинари:

„Наша војска, као римске легије, не остављају при пролазу за собом никад рушевине, већ дела цивилизације.“

ПЛОДАН РАД

Париз, 24 нов.

Рад Париске конференције дао је најповољније резултате са гледишта организације заједничких напора. Савезнички преставници успешно су изменили гледишта са америчким делегатима о плодној сарадњи свих народа у индустријском и војном погледу.

Конференција је узела у обзир и последице

РУСКИ ДОГАЂАЈИ

Петроград, 24. нов. — „Радничке Новине“ објављују на првој страни и огромним словима један манифест, у коме се тражи да се одмах пуне у слободу политички затвореници, да се поврати слобода штампе, неповредност личности и имања и да се општини стави на расположење довољно оружане снаге за одржање реда и за спречавање пљачке и насиља.

Париз, 24. нов. — Централни аграрни комитет у Петрограду осудио је максималистички указ, који се тиче деобе земље. Он га сматра за незаконит и без вредности и сматра да наредбе такве врсте само изазивају неред.

Снага анархиста састоји се поглавито у варошком пролетаријату, чији су интереси различни од интереса сеоског становништва.

Париз, 24 нов. — Руски поданици, који се налазе у Француској, изјавили су да сваки покушај Русије да закључи сепаратан мир сматрају као акт издојаства према божанским и човечанском законима.

ситуације у Русији. Листови износе да ће Савезници у том смислу имати довољно сопствених средстава да реше проблем. Они усвајају чврсту и реалну формулу г. Клемансо: Силом добити право на мир.

ГРЦИ У ТУРСКОЈ

Атина, 23 нов.

Издат је је један мемоар о гоњењу Грка у Турској. Тај мемоар је права студија о побудама због којих се гоњење врши и она утврђује, да се ради по младотурском програму, који желе да од Турске начине чисту националну државу.

Немци потпомажу злочиначки рад Младо турске. Мемоар износи једну изјаву бившег немачког министра спољних послова фон Јагова, који правда ове поступке и у том смислу даје инструкције штампи, да не објављује ништа о патњама Хришћана у Турској. Најзад и сам Кајзер је знатно подржавао талас рад турске владе, одобравајући јој у свему.

ЈЕДНА ИЗЈАВА

Лондон, 24. нов.

Лорд Цесил демантово је у Доњем Дому да постоји икакав споразум, према коме би се Адава и Сирџа уступиле Француској, а Битлис, Требизонд, Ерзерум и Ван Русији. Лорд Цесил је додао: „Ја наглашавам, да се у споразумима између Савезника у питању Мале Азије не помињу никакви територијални уступци.“

СЛОБОДНЕ РЕЧИ

Женева, 24. нов.

Велики хрватско-словеначки орган „Единост“ донео је један подужни одговор на нападе, које је упутила немачка штампа против југословенских захтева.

Ово су главнија места из тог одговора:

„Како! зар се усуђују да нам пребацују, што се осећамо везани за народ исте крви, истог порекла и истих цивилизаторских тенденција, за народ који нам је најближи род... Понављамо још једном изјаве које су дали југословенски делегати и посланици. Ми смо и осталемо уједињени са Србима у нашим клубовима и одборима, и ми тражимо и нећемо престати да тражимо да се ујединимо у једну слободну државу са свима Југословенцима.“

БЕЧКЕ НЕВОЉЕ

Париз, 24. нов.

Из Цириха телеграфички да је секретар бечке општине изнео прошле среде на одборској седници врло песимистички експозе о стању искрпане аустријске престонице.

Међу осталим рекао је: „После конференције са председником општине утврдили смо, да су све резерве у житу, добитеном из Румуније, исцрпене, и да преговори са Мађарском нису успели због захтева мађарске владе да им се даду компензације. За идућу недељу предвиђа се потпуна недостатак у хлебу и брашну.“

За време дискусије одборник Еренберг изјавио је, да ће просечан оброк од кило и по кромпира недељно на лице моћи да се одржи. После дискусије усвојен је дневни ред, којим се позива вада да води рачуна о сваком стању ствари.

АМЕРИЧКИ НАПОРИ

Атина, 24 нов.

„Патрис“ јавља из Рима: Председник Вилзон известио је г. Клемансоа да је анархистичка ситуација, у којој се данас Русија налази, изазвала у Сједињеним Државама нов и јак напор за војничке припреме и за појачања, која ће се послати Савезницима.

САОПШТЕЊА

Јован Ђ. Петровић, рез. арт. поручник, извештава своје рођаке, другове и пријатеље да је сада у II брд. дивизији. Б. П. 801 па их моли: да му навестаје и пошту шаљу на ову адресу.

Богослав Марковић, благајник брдског арт. дивизиона нека се јави Давиду Радловићу обвезнику Штампарије Министарства Војног јер има карту од Берке из Србије.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

Француске патроле су дошле заробљеника јужно од Сен Кантена и северно од Ене и у Алвасу. — На десној обали Мезе француске батерије успешно су нападе немачке батерије, које су биле врло активне на фронт Лувмон—Безонво. Два немачка испода код Безонво и у области Ларгидена нису успела. Тако исто је пропао и један препад код Шамплота.

Извештај Штаба Источне Војске. — Дан миран.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

Фронт у Месопотамији. — Турске положаје на брежуљцима нападе су наше трупе... 21. нов. сузбили смо Турке и заузели Сакалигутаес преко кога води пут од Делиабаса на север. Руске трупе под командом пуковника Батаракова указале су нам знатну помоћ. На десном крилу добили смо 150 заробљеника и 2 топа.

Сер Дуглас Хег истиче да су наши аероплани бомбардовали и митраљезки гађали села, која држи непријатеља на фронту Камбреа.

Они тако исто успешно сарађују са пешадијом у локал-

ним борбама. Преконф бацали су 291 бомбу на села западно од Камбреа. Оборили смо два непријатељска аероплана, а нема наша два апарата.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ

На фронту висоравни Азјаго, јуче у зору понова је отпочела јака битка. Борбе су упорно вођене целог дана од виси јужно од Монте Кастелгомберто до Фоце. Непријатељски напор, вршен знатно надмоћнијом снагом сломио се о зид наших трупа, које су браниле јак положај Мелете, са јаким отпором и вршећи многе против нападе. Терен је уступан стопу по стопу и позадинска одбранбена линија је држана од наших трупа. На Монте Флор и на Монте Кастелгомберто, нека наша одељења, која су остала изолована претпоставила су славну жртву несигурном повлачењу. — Други јак напад на нашу одбранбену линију у долини Бренте одбијен је са тешким губицима по непријатеља.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

МАДРИД. — Г. Тиери, нови француски амбасадор, предао је своја акредитивна писма краљу Алфонзу.

БЕРН. — »Форверд« јавља да су пруске власти решиле да одузму права, која су имале жене мобилисаних, ако не пристану да раде у фабрикама и у пољу. Од ове мере не изузимају се ни матере породица.

РИМ. — Вест о томе да је нестало песника Габријела д'Анунцио измишљена је. Он је још непрестано на фронту као авијатичар.

ЛОНДОН. — У Сиднеју је забележен врло јак земљотрес. Земљотрес је сигурно погодио које острво у Архипелагу.

ВАШИНГТОН. — Три аустријска поданика, који су уписали последња амерички зајам, убијени су на тајанствен начин од немачке Црне Руке.

ЊУЈОРК. — У Хобокену близу Њујорка затворено је преко 2000 Немаца. Они су интернирани на једном острву.

РИМ. — Да ба се стало на пут спекулацији са ажејом, влада је једним указом забранила извоз хартија од вредности у иностранство.

БЕРН. — Немачка је забранила да се шаљу преко границе све званичне листе о немачким губицима.

ЛОНДОН. — Из Вашингтона телеграфички да је влада Сједињених Држава одобрила кре-

дит од 50 милиарда за војску и 5 милиарда за морину.

МИЛАНО. — Адвокат Бернаки почео је да прикупља прелог за помоћ италијанским борцима. Он је лично приложио 400.000 франака.

ПЕКИНГ. — Чанг Теун, који је покушао да обнови монархију у Кини, био је прогнан на једно острво.

ПАЗИС. — Као представници Португалије на Париској Конференцији учествовали су председник португалске владе и министар спољних послова.

ВАШИНГТОН. — Ратна управа узела је у своје руке источно од Чикага експлоатацију целокупне железничке мреже, која је својна приватних друштва.

СРПСКИ ЗВАНИЧАН ИЗВЕШТАЈ

23 новембра ништа важно.

МАЛИ ОГЛАСИ

Књижара ХАНАНЕЛ НАР извештава п. публику, да има на пролају велики канцеларски материјал, хрије разних формата, школских свезака, регистара и т. д. Радња је на углу Себи. ул. Олимпио Диманди бр. 55. 7—10

Српско Трговачко Друштво Улица Александра Великог број 7, објавља све банкарске, трговачке и транспортне послове. Предлаже да се користи услугама ове магичне установе за све своје послове. Врши на својој благодатној размени свих новчаних монета по повољним дневним курсевима. 8—10